

Ασπίρητη για μένα
η αγία, σμίλητη για πάντα η
νοσταλγία του γεγορασμένου όφραου
άνοιξε έτσι και άργα
του Κάστρου Παναγία

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΛΕΡΙΩΝ

Χρόνος 36ος • Αριθμός φύλλου 422 • 31 Οκτωβρίου 2011 • Τιμή Φύλλου 3€ • Γραφεία: Σαλαμινομάχων 12 - 185 37 Πειραιάς - Τηλ. - fax 210 4537446 - www.lerosgr.gr

**ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΓΑΚ-ΤΟΠΙΚΟΥ
ΑΡΧΕΙΟΥ ΛΕΡΟΥ & ΕΛΛΗΝΟ-ΙΤΑΛΙΚΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΛΕΡΟΥ - Α.Ι.Α.Λ.
«Η ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΚΟ ΙΤΑΛΩΝ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΩΝ & ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΣΤΩΝ
(Τουριστική προβολή της στην Ιταλία την περίοδο 1913-1940)»**

Τα ΓΑΚ-
Τοπικό Αρχείο
Λέρου, σε
συνεργασία με
τον Ελληνο-Ιτα-
λικό Σύλλογο
'Φίλων της
Λέρου' και την
Εταιρία Ιστορίας

& έρευνας Λέρου, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του περασμένου καλοκαιριού, ετοίμασαν και παρουσιάσουν ένα 40λεπτο οδοιπορικό στα Δωδεκάνησα του πρώτου μισού του περασμένου αιώνα, μέσα από το φακό Ιταλών φωτογράφων και κινηματογραφιστών. Στόχος των Ιταλών κατακτητών ήταν η τουριστική προβολή των Δωδεκανήσων, [«Ιταλικών Νησιών του Αιγαίου» (την εποχή εκείνη)], στην Ιταλία, εκείνα τα χρόνια (δεκαετία του '20 και '30).

Συνέχεια στη σελ. 10

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΓΑΚ-ΤΟΠΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΛΕΡΟΥ & ΕΛΛΗΝΟ-ΙΤΑΛΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΛΕΡΟΥ - Α.Ι.Α.Λ.

«Η ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΚΟ ΙΤΑΛΩΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΩΝ & ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΣΤΩΝ (Τουριστική προβολή της στην Ιταλία την περίοδο 1913-1940)»

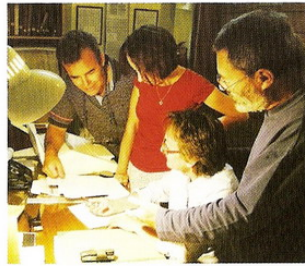
Συνέχεια από σελ. 1

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 9 Ιουλίου 2011, Ώρα 20.30, στο Κινηματοθέατρο Λακκιού.

Αφορμή δόθηκε από κάποιες ιταλικές εκδόσεις του 1913, 1926 και μετέπειτα, με πλούσιο φωτογραφικό υλικό, καθώς και ενδιαφέρουσες κινηματογραφικές λήψεις στη Ρόδο από το αρχείο του ιταλικού Istituto LUCE.

Το μεγαλύτερο μέρος του υλικού αυτού αφορά στην προβολή κυρίως της Ρόδου. Έχει ενδιαφέρον να δούμε σήμερα, μετά 90 περίπου χρόνια, την προσπάθεια εκείνη των Ιταλών, για τουριστική προβολή των νησιών μας, στοιχείο που συμπληρώνει εκείνο της στρατιωτικής και οικοδομικής δραστηριότητας, για βλέψεις μόνιμης παρουσίας τους στην περιοχή.

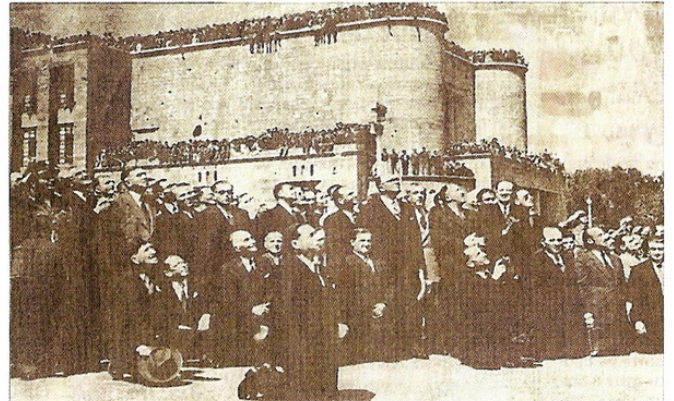
Το αρχαιακό υλικό μελέτησαν και επεξεργάστηκαν οι: Κώστας Ασλανίδης, προϊστάμενος Τοπικού Αρχείου Λέρου, Enzo Bonanno & Cettina Ferina, μέλη του Ελληνο-Ιταλικού Συλλόγου και η Ουρανία Καραλή, εκπαιδευτικός Ξένων Γλωσσών. Μετά από εργασία δύο και πλέον εβδομάδων δημιουργήθηκε ένα DVD, στην ελληνική και ιταλική γλώσσα,

το οποίο προβλήθηκε κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης.

Στην αρχή ο προϊστάμενος του Τ.Α.Λ., έκανε μια συνοπτική αναφορά στο ιστορικό πλαίσιο της εποχής, ώστε το ακροατήριο να τοποθετηθεί χρονικά και να κατατοπιστεί για τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στα Δωδεκάνησα, στα χρόνια της Ιταλοκρατίας. [Ιταλική Κατοχή 1912-1923, Ιταλική Κτήση 1923-1943, Εξεγέρσεις-Διαμαρτυρίες-Διώξεις, Μάχη της Λέρου, Γερμανική Κατοχή 1943-1945, Αγγλική Κατοχή 1945-1947, Απελευθέρωση 1947 - Ενσωμάτωση 1948]

Τα κείμενα στο DVD που προβλήθηκε προέρχονται από σχετικές ιταλικές εκδόσεις του 1913 και 1928, με εξαίρε-

Φωτογραφία Αντ. Πάχου: πρώτη έπαρση της ελληνικής σημαίας στη Ρόδο στις 31 Μαρτίου 1947

ση τα κείμενα στο πρώτο βιβλίο - λεύκωμα του Ιταλού φωτογράφου Arturo Faccioli, που περιλαμβάνονται στην επανέκδοσή του, που πραγματοποιήθηκε με χορηγία του Υπ. Αιγαίου το 2001.

Γνωρίζοντας τη σκοπιμότητα που εξυπηρετούσαν οι εκδόσεις και τα λευκώματα από τους Ιταλούς κατακτητές εκείνα τα χρόνια, σημασία έχει για μας σήμερα να απολαύσουμε το αισθητικό αποτέλεσμα του σπάνιου αυτού φωτογραφικού υλικού, καθώς και μέρος από το κινηματογραφικό υλικό του Istituto LUCE. Αξίζει να προσέξουμε ιδιαίτερα, εκτός από τα τοπία, τους ανθρώπους εκείνης της εποχής, που αιχμαλώτισε ο φακός στην παλιά πόλη της Ρόδου: Τις παραδοσιακές φορεσιές τους ως καθημερινό ένδυμα. Το λυράρη και λαουτιέρη, που παίζουν «σούστα» και «Ροδίτικο», όπως διαπιστώνουμε βλέποντας τους χορευτές, επειδή ο κινηματογράφος τότε ήταν βωβός. (Δυστυχώς η μουσική που πρόσθεσε ο παραγωγός στην Ιταλία είναι άσχετη με τους χορούς). Αξίζει επίσης να προσέξουμε τους ναυτικούς με τα σκαριά τους. Τους μουσουλμάνους στα τζαμιά τους. Τις κοπέλιες, που ντροπαλές προσπαθούν να αποφύγουν το φακό κ.ά.

Κλείνοντας την εισαγωγή του ο προϊστάμενος του Τ.Α.Λ., Κώστας Ασλανίδης υπογράμμισε: «Το γεγονός ότι, οι Ιταλοί κατακτητές είχαν ασχοληθεί με την προβολή των νησιών μας, νομίζω ότι σήμερα μπορεί να λειτουργήσει ως πρόκληση, για τον καθένα μας. Επισημαίνει ιδιαίτερα την ευθύνη και τη δυνατότητα όλων μας να προ-

βάλλουμε καθημερινά, με ποικίλους τρόπους το θετικό πρόσωπο και τις υγιείς δυνάμεις του λαού μας και του τόπου μας, στη δύσκολη σημερινή συγκυρία.

Οι παλιότεροι, μαζί με το αγαθό της ελευθερίας, που κέρδισαν με θυσίες πολλές, μας κληροδότησαν και το χρέος να αγωνιζόμαστε καθημερινά, για την προκοπή, την καλλιέργεια των αρετών και την ανάδειξη των ιδεών. Αυτά είναι θαρραλά στοιχεία που συνιστούν την ταυτότητα και τη μοναδικότητα αυτής της ευλογημένης και πολύπαθης πατρίδας.

Το κατά πόσο εμείς σήμερα έχουμε τιμήσει αυτήν την παρακαταθήκη, είναι ένα θέμα, πολύ επίκαιρο, που δημιουργεί σ' όσους διατηρούν την ευαισθησία και την αξιοπρέπεια του λαού μας, «συλλογικό τραύμα». Κι αυτό όμως μπορούμε να το επουλώσουμε με πολλή δουλειά, αυτογνωσία και αγάπη για το τόπο μας.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, η μελέτη της ιστορίας δίχως προκαταλήψεις αλλά και η αισθητική παιδεία μπορούν να συμβάλλουν τα μέγιστα».

Για την επιτυχία της εκδήλωσης οι διοργανωτές ευχαριστούν θερμά: Τον καθηγητή Πληροφορικής του Γενικού Λυκείου Γιώργο Χατζημυχάλη, Το Δήμο Λέρου και τη ΔΗΚΕΠΠΟΛ, τους φίλους συλλέκτες, για το αρχαιακό υλικό, κυρίως: Antonio Scioscia, Paolo Marchi, Τάσο Κανάρη, Νικόλαο Δράκο, Γιάννη Παραπονιάρη, τον τ. πρόεδρο της Πανελληνίας Ένωσης Λερίων κ. Ν. Νταλόγλου, τον κ. Σταμάτη Ταχλιαμούρη.